

A TENGERPART

Társadalmi, közgazdasági és tengerészeti napilap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Riva Szápáry, Adria-palota.
Telefon 224. szám.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy hóra . . . 2 kor.
Egyes szám ára 8 fillér.

HIRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.
— Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 30 fillér. —

Világ folyása.

Az orosz-japán háború.

Szent Pétervárról nevezetes hír érkezik: a császár kéziratot bocsátott ki, amelylyel meghívja Alexejev helytartót a birodalmi tanácsba és kinevezi a minisztertanács tagjává.

Ez a nagy kitüntetés Keletázsia elbizakodott alkirályának fölöttébb keservesen eshetik. Mert ha Oroszországban valamely főméltóságot meg akarnak büntetni, nem vetik börtönbe, bíróság elé sem állítják, még csak el sem csapják a hivatalából, hanem egyszerűen — kinevezik a birodalmi tanács tagjává. Ott aztán ártalmatlanná van téve. Csak nemrég is volt példa rá. Mikor *Szvjatopolk-Mirszkij* herceg, az új belügyminiszter, a meggyilkolt Plehve két legfőbb munkatársát, a belügyminiszteriumnak államtitkári rangban levő két főtisztviselőjét, akik az új rendszerbe nem igen illettek bele, politikai tételekre akarta kárhoztatni, kinevezte őket a birodalmi tanács tagjaivá. És most ez a sors érte Keletázsia hatalmas alkirályát is, aki egy egész birodalmon uralkodott és hatalmának határa alig volt. Súlyosabb csapás alig érhetne volna ezt a nagyravágyó embert, akiben nincs ugyan meg a kellő tetterő, de annál több benne a hatal-

mat szomjazó ambíció. Neki, aki már élvezte a hatalom mámorát, kétszeresen keservesen eshetik ez a félreállítás a birodalmi tanács tagjai közé, mert ez egyértelmű azzal, hogy tevékenységére többé nem tartanak számot, minthogy a birodalmi tanács voltaképpen teljes tételekre van kárhoztatva és semmiféle irányban, semmiféle kérdésben nincs kezdeményező hatásköre. Ugy látszik tehát, hogy Alexejev pártja az udvarnál megbukott. De meglehet az is, hogy az udvari klikk, amely eddig pártját fogta, már torkig volt vele és szép szerével meg akart tőle szabadulni. Kalandos politikája kezdett már nagyon is kényelmetlenné válni, föl kellett tehát őt áldozni. Most talán ez a klikk aknamunkáját a reformok ellen nyugodtabban folytathatja és megeshetik, hogy Alexejev mellé küldi a birodalmi tanácsba az új belügyminisztert is, büntetésül azért a «veszedelmes irányért», amelyet ez a kissé szabadelvűbb gondolkozású ember követ.

Másik nevezetes híre a napnak az, — amelyet Szent-Pétervárról jelentenek a londoni Reuter-ügynökségnek, — hogy Anglia és Oroszország együttes kívánságára a mi királyunk, *Ferenc József* ő felsége fogja kinevezni a hulli ügyben kiküldendő nemzetközi vizsgálóbizottság ötödik tagját.

Aztán csakugyan előhozakodott a szokott kérdéseivel s mindenféle változatban kérdőzködött, csak hogy hosszabban kelljen válaszolnom. Közben a két szemét el-eljárta az egész csarnokon s nekem úgy tetszett, hogy azt keresi: ül-e még olyan kopott mesterlegényforma alak a helyiségben, mint ő? Voltak elegenden. Az ilyen külvárosi sörcsarnokok, vörös abroszokkal, kopott pincérjeikkel s a csarnokba torkolló konyháikkal, melyekből csak úgy áramlik a sokféle ételszag, — épenséggel nem valami válogatós szalonok. Gyári munkások ingujjban, néhány közelben lakó hentes s egy fináncz tették a csarnok közönségét s maga a vendéglős, aki azelőtt rendőr volt, fesztelenség tekintetében előljárt a jó példával.

Megszántam Csermákot s megkérdeztem:

— Hogy kerül maga ide?

— A feleségemet várom.

S aztán valami sajtáságos mosolylyal, melyben zavar is volt, meg büszkeség is, hozzátette:

— Zongora-leczkét ad odaát a gyári kissernek . . .

— Zongora-leczkét?

— Igen.

— Hát tud zongorázni?

— Óh kérem, hisz a bécsi konzervatóriumot végezte.

S egyszerre kigyulladt az arca, zavara eltűnt, most már nem leste, hogy én beszéljek, hanem, mint a rossz diák, kit az a szerencse ér, hogy a sok leczkeanyagból véletlenül azt kérdezi tőle, amit éppen tud: azt az egyet lelkenedezve, szélesen, színezve mondja el, nehogy egyebet is kérdezzenek tőle. — Csermák is beszélt, szélesen, színezve, szinte gyönyörrel.

Magáról a harctérről nagyobb változás híre nem érkezett, sem a Sahómellől, sem pedig Port-Arturból. A Sahónál még mindig csak kisebb csatározások folynak, Port-Arturban pedig *Stösszel* tábornok keményen ellenáll a leghevesebb támadásoknak is. Oroszországban most nagy örömmel kolportálják *Stösszel* tábornoknak egy állítólagos mondását, aki e híresztelés szerint azt mondotta volna, hogy «a husvétot Port-Arturban fogjuk tölteni.» Ebből azt akarják következtetni, hogy *Stösszel* tábornok meg van győződve arról, hogy akár a jövő husvétig is ellent tud állani az ostromló hadseregnek.

A békéről természetesen tudni sem akarnak Oroszország intező köreiben. *Mescerszkij* herceg, a béke nagy barátja ugyan megint sikra száll a *Grasdanin*-ban a békekötés mellett, azt mondván, hogy Oroszországnak kellene megragadnia a béketárgyalások megindítására a kezdeményezést, mert Oroszország fölötté áll a kicsinyes nemzeti hiuskodásnak. De erre igen epés hangon válaszol a *Novoje Vremja*, megtámadva egyúttal az egész békepartot. Ebben a pillanatban — úgy mond, — midőn az orosz hadsereg nemsokára erősebb lesz a japánnál, midőn Rosdesztvenszkij félelmetes hajóhada a harctérré siet és Japán már közel áll a kimerüléshez, különösen

Látszott az arcán, a szemén, a hangján, hogy mennyire imádjá, mennyire csodálja azt az asszonyt, akinek dicsőítésében szinte felolvadt.

Alig nézett rám; maga elé bámult, mintha csak magát akarná meggyőzni.

— Nagy szerencse ért vele, sosem reméltem s nem is tudom, hogy nem szégyenli-e magát velem! Hisz én csak egy nyomorult munkás-ember vagyok s ő kisasszony volt, aki konzervatóriumot végzett. Én a harmadik emeleten laktam egy konduktor családjánál, s ha esténként hazamentem, úgy elhallgattam a játékát. Mert mindig játszott. A harmadik emelet kiállott a folyosóra, s ki csodálva, ki meg irigykedve mondta, hogy milyen gyönyörűen játszik a Votának Erzsébetje. Mert Votán Erzsébetnek hívják, ki most az én feleségem. Az ablakaik nyitva voltak, a játék kihallatszott, beláthattam az ő kis szobájukba, csodálhattam az Erzsébet kipirult, fényes arcát, szökdöső finom ujjait s karcsu termetét, melyet a zongorára állított gyertyák fénye aranyos, sárga világításban fűrésztött. Nem mertem világot gyujtani az én kis zugomban, csak a sötétségből bámultam át, hogy ő ne láthasson, mert attól féltem, hogy leereszti a függönyöket, ha észreveszi, hogy minden este bánulom. Nem értettem, hogy mit játszik, de emlékszem, hogy sokszor dükbe jöttem, ha az ablak alatt a konduktorék felnőtt leányai fecsegni kezdtek. Annak a két otromba leánynak az fájt, hogy mért nem játszik Votán Erzsébet valami friss valczert, hogy ők egy kissé foroghassanak a folyosón. Egyszer le is pisseztem őket, s a szemtelenség kikacagtak, hogy tán szerelmes vagyok a kisasszonyba . . .

Csermák hirtelen fölemelkedett s fűrkészve nézett ki a csarnok ablakán

„A TENGERPART” TÁRCZÁJA.

Szent ujjak.

Irta: *Kabos Ede.*

Estefelé, egy külvárosi sörcsarnokban találkoztam vele. Valamikor édes atyámnál bádogos legény volt, s olykor-olykor, ha a fővárosban találkoztunk, megújul közöttünk az ismeretség. Rendszeresen megkérdezi, hogy mit csinál édes atyám, én valami konvencionális szóval válaszolok s azután én sietek a redakciómba, ő pedig megy tovább Újpest felé, ahol egy gyárban dolgozik. Nagyon csöndes, hallgatag ember s azt hiszem, igen szorgalmas.

A csarnokban így alkonyat táján igen sokan voltak s az egyre érkező vendégeknek alig akadt helyük. Nem volt nagy választásom, odaültem melléje.

— Jó estét, Csermák.

Kissé zavartan köszöntött. Hamarosan kiata sörét s úgy tetszett, hogy nyomban távozni akar. Nem voltam egészen tisztában, hogy nem miattam szökik-e, mert a milyen félénk természetű, kitelik tőle, hogy csak azért siet el, nehogy nekem terhemre legyen. Éppen azért néhány szóval marasztaltam és Csermák azzal a félig menni kész alázatossággal, mely szinte azt mondja: «csak tessék parancsolni, azonnal elhordom magam», — visszaült helyére. Hogy kényelmetlen zavarát leplezze, még egy pohár sörrel rendelt s valami félénk mosolylyal tette hozzá:

— Pedig nem szoktam . . . egy pohárral éppen elég . . .

nincs helyén a békepártnak ez a tanácsa. Az ilyen álerzékenykedéssel nem fogják Oroszországot ily helytelen eljárásra csábítani.

LEGUJABB.

— *Táviratok és telefon-hirek.* —

A politikai helyzet.

Tallán miniszter a királynál.

Budapest, nov. 23. Tallán Béla földmivelésügyi miniszter tegnap Gödöllőn járt, ahol a király két ízben is kihallgatáson fogadta. Este a miniszter visszatért a fővárosba.

A német kereskedelmi szerződés.

Bécs, nov. 23. Tisza István gróf miniszterelnök és a magyar gazdasági szakminiszterek a mai nap folyamán ide érkeznek a német kereskedelmi szerződésre vonatkozó tárgyalások tolytatása végett. A szerződés dolgában a döntés már legközelebbre várható.

Szell Kálmán lemondott a mandátumáról.

Budapest, nov. 23. Szell Kálmán, volt miniszterelnök, tegnap jelentette be választóinak, hogy képviselői mandátumáról lemond.

Kilépések a szabadelvű pártból.

Budapest, nov. 23. Esterházy Mihály gróf és Satáray Sándor gróf országgyűlési képviselők tegnap bejelentették, hogy kilépnek a szabadelvű pártból.

— Ugy rémlett, mintha a feleségemet látnám.

Aztán visszaülve folytatta:

— Azok a könyvelők mindig tovább tartják ott. Az egy órával sosem elégszenek meg. S ha legalább valami uzsonnával főznék le ilyenkor. Votán Erzsébet mindig olyan éhes, ha hazajön.

Egy kis csodálkozással kérdeztem, hogy mért mondja a feleségét most is Votán Erzsébetnek.

Halkan, bizonyos titkolódzással felelt:

— Nem szabad tudni, hogy az én feleségem. Ha megtudják, hogy Csermákné, hogy egy bádogos-legény felesége, a nagy urak röstelnék a gyerekeikhez járatni. Inkább megtartotta a leánykori nevét. . . Hiszen a színesnők is így tesznek.

Egyet hörpöntött kancsójából és folytatta a megszakadt történetet.

— A konduktorék leányaira nem tudtam többé ránézni, mert olyan impertinensek voltak. De Votán Erzsébetet is sokáig nem láttam ezután. A gazdasszonyom, a konduktor felesége beszélt csak róla esténként. Erzsébetet nagy szerencse s egyszeribe nagy csapás is érte. Volt egy nővére, aki Romániába ment férjhez és igen gazdag volt, az küldözgetett is Votánéknak minden elsején egy kis pénzt. De egyszer a járandóságot nem a posta hozta, hanem román hajóstiszt, aki az Erzsébet nővérének házában lakott s valami hivatalos dologban jött fel a fővárosba. Gazdag legény volt a román és csinos. Az a baj esett, hogy megszerette Votán Erzsébetet és el is jegyezte. Azután visszautazott Romániába. Ugy volt, hogy tél utóján megülik a lakodalmat is.

— Magának ez persze nagyon fáj?

— Fáj. Bolond dolog volt, de a munkában alig vehették hasznomat. A szerelmes em-

Az agráriusok magatartása.

Budapest, nov. 23. Károlyi Sándor grófnak a szabadelvű pártból történt kilépése után fölmerült az a kérdés, vajjon az agráriusok minő magatartást fognak követni és kilépnek-e szintén a pártból? Megbízható értesülés szerint ez nem valószínű, mert az agráriusok ujabban inkább Zselénszky Róbert gróftól tekintik fejüknek és Zselénszkyvel együtt benn maradnak a szabadelvű pártban.

Az ellenzék mozgalma.

Budapest, nov. 23. A Sas-körben tegnap gyűlés volt, amelyen megbeszéltek az előkészületeket a vasárnap tartandó nagy népgyűlésre. A gyűlésen elhatározták, hogy fölkérik Apponyi Albert gróftól, tegyen koszorút Kossuth Lajos sírjára, Kossuth Ferencz viszont Deák Ferencz sírját koszorúzná meg.

E kérelmet táviratilag tudatták Apponyi Albert gróffal, akitől ma délben ugyancsak távirati uton az a válasz érkezett, hogy e kegyeletes tette nem tartja alkalmasnak a mostani időt s ezért végrehajtására nem vállalkozhatik.

Az egyetemi ifjuság mozgalma.

Budapest, nov. 23. Az egyetemi ifjuság ma délelőtt nagy tömegben gyűlt össze az egyetemen s Wlassics Gyulát lelkesült ovációkban részesítette, Nagy Ferenczet és Láng Lajost pedig megabczugolta.

bereket az állam pénzén kellene ellátni, mert a maguk emberségéből, amilyen szerelmesek, bizony éhen halhatnának. Az én ablakaim azontul is nyitva voltak minden este, de hiába néztem ki, a Votánék ablakán a függöny mindig le volt bocsátva. Csak reggel láttam néha, s fáj a szívem, úgy megfogyott az én kis szent Erzsébetem. A konduktorém pedig estenden mesélt tovább. A romániai nővér irigykedik, nem akarja megengedni, hogy az ő nővére nagyobb urhoz menjen nőül, mint ő. A hajóstiszttal összeveszett, telehazudta a fejét ott a tisztnek, itt a lánynak s hintette a konkolyt kettejük közé. A fiatal ember leveleiben megirta Erzsébetnek, hogy mint agyarkodik ellenük a nővére, de hozzátette, hogy nem engedi magát elriasztani.

Ivott.

— Azután mégis engedte magát elriasztani. Nem állotta a sok szekaturát s otthagya a várost városnak, s menyasszonyát menyasszonyának. Szegény kis Votán Erzsébet! Halovány, átlátszó lett, mint a tavaszi rózsa. Az ablakai megint megnyitkák, újra játszott, a folyosók újra megteltek s én még sem tudtam többé oly gyönyörrel hallgatni. Nekem úgy rémlett, mintha csöndes zokogását hallanám az Erzsébet elgyötört lelkének. Talán meg is mondtam a konduktorémnek. S egy este majd összerogytam, mikor a gazdasszonyom egyszerre megszólalt:

— Mért nem kéri meg szegénykét? Tudom, hogy hozzáadná.

— Egy rémület voltam, két nap haza sem mertem menni, csak éjfélután, mikor a nagy lakóház népe már aludt. Ébren féltem s álomban Votán Erzsébet intett felém. Harmadnap a gazdasszonyom ismételte mondatát s én reszketve feleltem, hogy nincs bátorságom s néhány nap mulva egy érthetetlen, mámoros, csodákkal népes álom lett nekem az egész élet. Engem vőlegénynek hívtak s Votán Erzsébet

Uj bárók.

Budapest, nov. 23. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király a magyar minisztertanács előterjesztésére Csávossy Gyula nagybirtokosnak, valamint törvényes utódainak a bárói méltóságot és ugy neki, mint fiutódainak az örökös főrendiházi tagság jogát adományozta.

A haditengerészet köréből.

Póla, nov. 23. Montecuccoli gróf altengernagy, a haditengerészet parancsnoka, tegnap érkezett ide dalmáciai szemleutjáról a Pelikan yachton. — Ugyancsak tegnap érkezett meg Kelet-Ázsiából az Aspern hadihajó.

A Voce del Popolo sajtópöre.

Budapest, nov. 23. A fumei Voce del Popolo februárban a képviselőtestületi választások alkalmából hevesen megtámadta a fumei hazafias pártot és a magyar nemzetet. Ezért az ügyészség perbe fogta a lapot. A felelősséget Aranyos István vállalta el. Mára volt kitűzve ebben az ügyben a tárgyalás a budapesti büntető törvényszék előtt. A vádlott azonban nem jelent meg és védője, Visontai Soma országgyűlési képviselő, orvosi bizonyítvánnyal igazolta elmaradását. A bíróság az orvosi bizonyítvány alapján igazoltnak vette az elmaradást és az ügy tárgyalását elnapolta.

Plehve gyilkosa.

Szent-Pétervár, nov. 23. Plehve miniszter gyilkosának ügyét december 13-án fogják az itteni törvényszéknél tárgyalni.

hidegen, félenken, de gyakorta rám nézett: nem szeret, de az enyém lesz a nővére miatt, akire nem akar többé rászorulni. . . Akarom-e? . . . Akartam. És sohasem reméltem, hogy szeretni fog, csak szerettem. És öt év óta vagyunk együtt, öt év óta imádom és szeretem s Erzsébet egy szent. . .

Az átellenes gyárból egy nő lépett ki; Csermák megint felugrott, de nem Votán Erzsébet volt.

— Mit nyujthattam én neki? Reggeltől estig ott vagyok a gyárban. A kezem piszkos, feltörött, a szokásom durva, parasztos és az otthonom uri. Még zongoránk is van. Azzal az ő tiz ujjával keres, többet, mint én. Leczkéket ad. Azt mondja, hogy az neki gyönyör s bele kell nyugodnom. Most már ő nem enged engem nehéz munkára menni. Az én édes, finom, ragyogó otthonom az ő műve, ő teremtette. . . az ő szent ujjai. . . És nem tesz nekem soha szemrehányást. Nem. Tudom, hogy nem szeret, de mégis nagyon jó hozzám s én csodálom. Délelőtt dolgozom s délután őt kísérem lecczkékre. Mindenütt megvárom s aztán este együtt megyünk haza. Egy kis gyermekünk is van. . .

Ragyogott a szeme. Egyszerre felugrott s egy kis lázzal szoritotta meg a kezemet. Aztán kisetett.

Utána néztem.

A gyárból egy alacsony, kissé pupos, koravénült asszony jött ki. — Egészen olyannek látszott, aki az önkéntes mártíromság szerepében nagyon jól találja magát. — Nyomban észrevette Csermákot, de egy darabig egyedül ment és Csermák, mint aki megértette, messziről hiven követte. — Mintegy száz lépésnyire aztán megvárta férjét, elébe nyujtotta a kezét és a munkás, a feltörött kezű, durva Csermák lehajolva, megcsókolta a Votán Erzsébet szent ujjait. . .

A háboru.

Csifu, nov. 23. Tegnap egy Port-Arturból jövő csónakot Vejrhájvej közelében partra vetett a nagy vihar. A csónak táviratokat hozott *Stösszel* tábornoktól.

Szent-Pétervár, nov. 23. *Kuropatkin* tábornok e hó 21-iki kelettel a következő táviratot intézte a cárhoz: Egy orosz csapat e hó 20-dikán elfoglalta a balszárnyon levő Dapindusiántól délkeletre tiz kilométernyire fekvő Ujcieczki falut. A japánok, kik jelentéktelen számban voltak a falu közelében, Csiansián felé vonultak vissza. Huszonegyedikén nem kaptam semmiféle jelentést, hogy összehütközés történt volna.

Szent-Pétervár, nov. 23. A *Birsevija Vjedomoszi* tudósítója jelenti *Mukdenből*: A tüzérségi harc e hó 21-én igen gyengén folyt tovább. Tegnap Mukdenben elfogtak egy japán kémét. Sok mongol a tunguz bandákhoz csatlakozott. Hainsuntin mellett egy 150 lovasból álló ilyen banda működik, mely a japánoktól kap zsoldot és japán tisztek parancsnoksága alatt áll. A banda főleg a karavánokat támadja meg.

London, nov. 23. A *Standard* és a *Daily Express* megerősítik azt az amerikai forrásból eredő hirt, hogy Libauban október 15-én az oroszoknak egy torpedóhajót adtak át, mely a *Farrow-czég* gyárából került ki. A *Yarrow-czég* annak idején értesítette a tengernagyit hivatalt, hogy megrendelést kapott egy torpedóhajó szállítására, de a külügyminiszter megtiltotta a hajó átadását. A hajó azonban akkor már utban volt. A torpedóhajó angol legénysége két hét múlva visszatért és sok pénzt hozott magával. A tengerészek megtagadtak minden felvilágosítást, hogy a torpedóhajót hol adták át.

Balkáni osendélet.

Konstantinápoly, nov. 23. A mult napokban körülbelül hatvan tiszt elfoglalta az ipeki táviróhivatalt és követelte hat havi hátralékos fizetésük kiutalványozását. Az ipeki kormányzó, az üszkübi váli, a szaloniki hadtestparancsnok intelmei, nemkülönben a Jildiz-kioszk tenyegetései nem vezettek eredményre. Prizrendben is hasonló demonstrációk történnék. A helyzet az ipeki és prizrendi szandzsákokban rosszabbra fordult. Tegnapelőtt körülbelül ezer mohammedán *Musztafa* sejk vezetése alatt elfoglalta a köprüli táviróhivatalt és a konstantinápolyi főbiztostól védelmet követeltek a bolgár komité ellen és kijelentették, hogy annak terrorizmusa folytán a helyzet oly bizonytalan, hogy a mohammedán birtokosok nem mehetnek földjeikre.

Halálos kocsikázás.

Koswig, nov. 23. *Lobkowitz* hercegnő, ki a lindenhofi szanatóriumban tartózkodik, ahol *Koburg Lujza* hercegnőt is ápolták, tegnap ápolónőjével együtt kikocsizott. Sétakocsizás közben a lovak megbokrosodtak és elragadták a kocsit. A hercegnő és az ápolónő kiugrottak a kocsiból. *Lobkowitz* hercegnő sértetlen

maradt, de az ápolónő szörnyethalt, a kocsis pedig életveszélyesen megsebesült.

A németek Délafrikában.

Hamburg, nov. 23. Tegnap délután indult el innen Délafrikába a *Wormann* gőzösön 20 tiszt és 858 közember. A gőzös sok hadiszert is visz.

Véres kardpárbaj.

Budapest, nov. 23. A Fodor-féle vívóteremben ma véres kardpárbaj polt. *Friedrich* Vilmos dr. és *Ungar* Dezső dr. állottak szemben egymással. Az összecsapásnál mind a két fél megsebesült. A párbaj oka: összeszólalkozás.

KÜLÖNFÉLE.

— **Olvasóink figyelmébe.** Lapunk egyes példányai ezentul mindig kaphatók az *Ivanich-féle* hirlapelárusító üzletben, *Via Riva 6. szám* és a *Corsia Deák 34. szám* alatt levő dohánytözsében (a Hungária-szálló és a Csizmás-féle fióküzlet között.)

— **Személyi hir.** *Hohenlohe* herceg trieszti helytartó nejével együtt tegnap Abbáziába érkezett, hogy *Mária Jozefa* főhercegnőnél tiszteletüket tegyék.

— **Tisztelgés József főhercegnél.** *József* főhercegnél, aki tudvalevőleg lelkes barátja a tüzoltó-ügynek, tegnap délelőtt tisztelgett a villájában *Markusovszky* Béla, a budapesti tüzoltó-főparancsnokság tagja, aki azért jött Fiuméba, hogy az államvasutak igazgatóságának megkeresésére fölülbírálja az államvasutak fiemei állomásán létesített tüzörség szervezetét.

— **A városi képviselőtestület** ismét egy heti pihenőt tart, amennyiben ezen a héten sem lesz ülése.

— **A városi állandó bizottság** holnapután, pénteken, *Vio* Ferencz dr. polgármester elnöklete alatt ülést fog tartani.

— **A Slavonia indulása.** A magyarországi kivándorlókat Amerikába szállító *Slavonia* Cunard-gőzösön, amely vasárnap érkezett kikötőnkbe, rendkívül élénk az élet. Tegnap és ma szállásolták el a gőzösön a kivándorlók nagyrészét. Körülbelül 1800 kivándorlót visz most magával a gőzhajó. Ennek a sok embernek természetesen igen sok élelmiszere is van szükségére, amelynek a berakása nagy veszélyességgel jár. Mindamellett a hajó most már utra készen áll és valószínűleg még a holnap nap folyamán elindul New-Yorkba.

— **A Művezetők Országos Szövetsége** ma este 8 órakor az egyesület helyiségében havi ellenőrző gyűlést tartja, melyre a tagokat meghívja.

— **Pályázatok.** A hivatalos lap pályázatot hirdet Fiume város Cosala alközségében betöltendő *postamesteri állásra*. Pályázni december 9-éig lehet. — A fiemei pénzügyigazgatóság számvevősehnél betöltendő egy *sámgyakornoki állás*. A folyamodványok két hét alatt nyújtandók be.

— **Hamis bankjegyek.** Az utóbbi időben városunkban számos hamis tiz- és husz-koronás bankjegy van forgalomban. A bankjegyek igen jól vannak utánozva, úgy hogy közhivatalok is elfogadták már. Aki tehát pénzt szed be, vigyázzon!

— **Szegények karácsonya.** *Vio* Ferencz dr. polgármester elhatározta, hogy az az 1000 korona, amelyet *Ossoinack* Lajos lovag családja a városi szegények számára adomá-

nyozott, egy héttel karácsony előtt osztassék szét. Szolgáljon tudomásul ez az elhatározás azoknak a szegényeknek, akik már napok óta a városházára járnak, a kiosztást várva.

— **A villamos balesetei.** Körülbelül hetven torpedógyári munkás tegnap este hat órakor a munka után két villamos kocsihoz szállt fel, hogy azokon a városba jöjjenek. De midőn a két egymással összekapcsolt kocsi a Scalette-hez, a petroleumfinomító-gyár közelébe ért, a motorkocsi kizökken a vágányból és nem birt tovább haladni. A munkásoknak tehát le kellett szállaniuk és gyalog folytatniuk utjukat. A kisiklás következtében a villamos vasuti szolgálat az egész vonalon megakadt. Körülbelül félórát az utasoknak egyik kocsiról a másikra kellett szállaniuk, ha a Scaletten túl akartak menni. A kisiklás okát nem sikerült megállapítani. Lehet, hogy kövek kerültek a kerekek közé; nem tudni, véletlenül-e vagy pedig rosszakaratból követte el valaki a csinyt. Lehetséges az is, hogy a kisiklás annak következtében történt, hogy a vágányok a Kvassay-telepen teljesen víz alatt vannak s ennélfogva alapozásuk némileg lesüllyedt. — Ma reggel az Adamich-téren összehütközés történt egy villamos vasuti kocsi és a pecsinei omnibusz között. Szerencsére nagyobb baj nem esett, csak az omnibusz ablakai zúzódtak darabokra. Az összehütközés színhelyén nagy néptömeg gyűlt össze.

— **A vasutasok 13-as bizottsága a kir. táblán.** Deczember 6-án fogja tárgyalni a budapesti kir. ítélőtábla I. büntetőtanácsa *Frenreisz* István elnöklete alatt és *Valkó* Pál előadásában *Sarlaj* János és társainak, a vasutasok sztrájkja alkalmával megválasztott 13-as bizottságnak ügyét, mely bizottságnak *Lorber* és *Jovanovics* fiemei vasutasok is tagjai voltak. A budapesti kir. törvényszék tudvalevőleg felmentette a bizottság tagjait a hivatali kötelesség megtagadása miatt ellenük indított vád alól, ami miatt az ügyészség fölebbezett. Ezt a föllebbezést fogja most tárgyalni a kir. ítélőtábla, mely alkalommal a vád képviselőjét *Balogh* György dr. főügyész-helyettes fogja képviselni.

— **A kis-dobronyi bíró.** A fiemei rendőrség hétfőn a fővárosi rendőrségtől azt a távirati megkeresést kapta, hogy tartóztassa le *Komonyi* Miklós kis-dobronyi községi bírót, aki valószínűleg a kivándorlók között van. *Komonyi* Miklós jogtalanul a községi pénzhez nyult és egyéb szabályellenességeket követett el, azután megszökött. A távirat közölte *Komonyi* szeméyleírását, valamint azt, hogy fia társaságban utazik és hogy *Szűcs* Károly névre kiállított hamis utlevele van. A közölt szeméyleírás alapján *Komonyit* a kivándorlói csarnokban letartóztatták. A rendőrségen eleinte meletlankodott és ártatlanságát hangoztatta, de azután a keresztkérdésektől sarokba szorítva, töredelmes vallomást tett. *Komonyit* további rendelkezésig fogva tartják.

— **Uj sztrájk-törvény Olaszországban.** Olaszországban tudvalevőleg sűrűn esnek a vasuti sztrájkok. A kormány már régóta tervez egy sztrájk-törvényt, amelyet most valószínűleg keresztül is fog hajszolni. A törvényjavaslat szerint az olasz vasuti hivatalnokokat *közhivatalnokoknak* fogják minősíteni, hogy jobban a kezükben tarthassa őket a kormány. Nálunk is a vasuti hivatalnokok közviselői minősége körül forgott a vasuti sztrájk alkalmával a kérdés. *Rómából* jelentik a törvényjavaslatról a következőket: A választásoknál aratott fényes győzelem az olasz kormányban megérlette azt a szándéket, hogy az új sztrájk-törvényt már a legközelebbi napokban be-terjeszti a parlamenthez. A törvénytervezet első sorban a nagyobb közlekedési intézetek, vasutak, hajózási vállalatok sztrájkjait akarja megakadályozni azért, hogy a közlekedési vállalatok alkalmazottait a *közhivatalnokokkal egyenlő minősítés alá vonja* és munkabeszüntetésüket erősebb büntetőjogi szankcióval torolja meg. A javaslat második része a sztrájkra való felbujtásról és a sztrájkra való kényszerítésről intézkedik és rendkívül szigorú

intézkedéseket tartalmaz a másokat dolgozni nem engedő munkások megbüntetésére. A szociálisták a javaslattal szemben mind a parlamentben, mind odakint az országban rendkívül heves ellentállást fognak kifejtteni.

KÖZGAZDASÁG.

+ A magyar kormány és a Cunard Line. A nemcsak nálunk, de a külföldön is nagy érdeklődést keltett háború a hajóstársaságok között véget ért. Mivel pedig minden egyezkedésnél a felek mindegyike veszít valamit, egészen következetes dolog, hogy a megegyezés következtében a Cunard Line sem járt annyira jól a magyar kormányval kötött kivándorlási szerződésével, mint azt számította. Az angol társaság azért elhatározta, hogy kivándorlók helyett az áruk szállítását is fölveszi üzletkörébe és az *Adria* útján azzal a kérelemmel fordult a magyar kormányhoz, hogy ezt a törekvését refakciákkal támogassa. A számítás egyszerű. A társaság a megegyezés következtében a kivándorlók egy részét a német társaságoknak kénytelen átengedni, arra törekszik tehát, hogy az árukivitel megfelelő részét Fiuméba terelje a brémai kikötőkből. Ez a feladás egész hűségében visszatükröződik abból az átiratból, melyet a belügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök a minap a kereskedelmi miniszterhez intézett. Panaszosan említi az átirat, hogy csak nemrégiben horvátországi kereskedők nagymennyiségű ásványvizet szállítottak az Unio Line hajóival Amerikába s utal a kereskedelmi összeköttetés élnitására Magyarország és az Egyesült-Államok között. A miniszteriumban most alaposan foglalkoznak ezzel a kérdéssel, úgy hogy nem sokára a kereskedelmi miniszterium közzé is fogja tenni azokat a nem csekély kedvezményű díjtételeket, melyeket Fiumén át amerikai kikötőbe való szállításnál nyújt a magyar kivitel cikkeinek.

+ Fiume áruforgalma októberben. Fiume kikötőjébe ez év október hónapjában tengeren 376,745 q. áru érkezett, a kikötőből elszállított áruk mennyisége pedig 578.324 q-t tett. Az előző év megfelelő hónapjában érkezett áruk mennyisége 282.689 q. volt. Ez adatok szerint tehát október hónapban az előző évhez képest a behozatal 94 ezer q.-val emelkedett, a kivitel pedig körülbelül 171 ezer q.-val csökkent. Az év első tíz hónapjában a fiumei kikötőbe tengeren behozott áruk mennyisége összesen 3,904,146 q. volt, a kivitel pedig 6,219,817 q-t tett. Ez adatokat a múlt év megfelelő időszakával összehasonlítva, azt látjuk, hogy a behozatal körülbelül 437 ezer q.-val emelkedett, a kivitel pedig körülbelül 442 ezer q.-val csökkent. Az 1904. évi összes behozatal, a borbehozatalban mutatkozó s több mint 200 ezer q.-t tevő csökkenése ellenére is nagyobb volt, mint az 1903. év első tíz hónapjában, a tengeri, hantolatlan rizs, olajos magvak, nyers mufa, ásványzén, kénkovand, egyéb ásványok, kenő ásványolaj, nyers pamut, nyers juta stb. behozatalának következtében. A kivitel csökkenését jórészt a cukorkivitel hanyatlása idézte elő, de csökkenés jelentkezik a VI. osztályba tartozó gabonaneműeknél, s a lisztnél is. A nyerscukor kivitele az év első tíz hónapjában a tavalyihoz képest körülbelül 293 ezer q.-val, a homok- és kristálycukor kivitele pedig körülbelül 153 ezer q.-val kevesedett. A gabonaneműek közül is csökkenés észlel-

hető, az árpa és tengeri, továbbá a liszt és bab kivitele is csökkent a múlt évhez képest, sőt a türeszelt faárunknál is körülbelül 170 ezer q.-t tevő csökkenés mutatkozik. Ezt a csökkenést nem bírta ellensúlyozni az az emelkedés, mely a nyers mufa, donga, magnezit, tölgy- és fenyőkivonat, finomított ásványolaj és kenő ásványolaj kivitelénél mutatkozik.

+ Fiume liszt kivitele októberben. Fiume október havi liszt kivitele (a földalati malmok és a rendeltetési kikötők részletezésével) következőkép alakult:

Rendeltetési kikötők.	Bpesti	Vidéki malmok métermázsza	Összes
Osztrák kikötők	5.439	11.177	16.616
Hamburg	7.100	182	7.282
Olasz kikötők	4.838	2.028	6.866
Francia kikötők	7.836	1.050	8.886
Antwerpen	281	—	281
Holland kikötők	268	200	468
Angol kikötők	12.799	2284	15.083
Norvég kikötők	175	—	175
Göteborg	100	—	100
Görög kikötők	37	—	37
Malta	30	—	30
Brit. Ind. kikötők	76	—	76
Holland Ind. kikötők	574	—	574
Smyrna	3	—	3
Zanzibar	5	—	5
Brazíliai kikötők	6.498	237	6735

Összesen 46,059 17,158 63,217
Az egyes malmok liszt kivitele Fiumén át pedig a következő volt októberben:

	métermázsza
Budapestiek:	
Concordia-gőzmalom	3151
I. Budapesti gőzmalom	12281
Erzsébet-malom	2770
Gizella-malom	3565
Haggenmacher-malom	2843
Hungária-malom	493
Király-malom	208
Lujza-malom	6885
Molnárók és Sütők malma	2569
Pesti Hengermalom	6975
Viktóri-malom	4329
Vidékiek:	
Aradi Neumann-malom	553
Csabai gőzmalom	13
Debreczeni István-malom	1364
Hatvani gőzmalom	51
Nagykikindai gőzmalom	567
Nagyváradai László-malom	368
Szolnoki Hungária-malom	179
Szegedi Bak-malom	3924
Temesvári Erzsébet-malom	948
Zombori gőzmalom	1257
Diakovári gőzmalom	199
Eszéki Unio-malom	399
Zágrábi malmok	2672

+ A közös vámterület októberi eredménye. A közös vámterület szomorú eredményét jelenti októberi statisztikánk is. A statisztikai hivatal kiszámítása szerint ugyanis októberben, a magyar korona országainak területén összesen 4,1 millió mm. és 202,000 darab árut hoztunk be, míg az országból kivitt áruk mennyisége 5,4 millió mm.-át és 688,000 darabot tett. Az 1904. év első tíz hónapjában a behozatal értéke az 1903. év megfelelő időszakához képest 72,9 millió koronával növekedett, kivitelünk értéke ellenben 39 millió koronával csökkent. Kereskedelmi mérlegünk ez év első tíz hónapjában az egész külfölddel szemben mintegy 2,6 millió koronával, ellenben Ausztriával szemben 35,1 millió koronával passzív. Behozatalunkban legfontosabbak a textilipar készítményei, melyekért ez év első tíz hónapjában összesen 342,2 millió koronát fizettünk a külföldnek, ebből egyedül Ausztriának 326 millió koronát. Az előző év megfelelő időszakához képest a len- és a gyapju-árak behozatala emelkedett, ellenben a pamut és selemárukból körülbelül annyit hoztunk be ez évben, mint az 1903. év első tíz hónapjában. Kiviteli cikkeink között a gabonaneműek és a liszt e legfontosabb, a gabonaneműek közül búzából, rozsából és árpából való kivitelünk

jelentékenyen hanyatlott, a többi gabonaneműek közül csak kukoriczkivitelünk emelkedett némileg és körülbelül 230,000 mm.-val csökkent a liszt kivitel is. A kivitel értékének nagysága tekintetében összes áruink közt a liszt áll első helyen, mely áruért az év első tíz hónapjában a múlt év megfelelő időszakához képest 13 millió koronával kevesebbet, 143,5 millió koronát kaptunk a külföldtől s egyedül Ausztriától 121,5 millió koronát. A gabonaneműek közül legtöbb: 55,2 millió korona bevételünk volt búzából (Ausztriától 55,0 millió koronát), míg kukoriczáért 28,7 millió koronát (Ausztriától 26,9 millió koronát), árpáért 28,4 millió koronát, (Ausztriától 19 millió koronát), rozsért 23,5 millió koronát (majdnem az egész összeget Ausztriától), zabért 22,6 millió koronát (Ausztriától 22,5 millió koronát) kaptunk.

Idegenforgalom Fiumében.

Ma érkezett idegenek:

Európa szálloda. Ornstein Emil, Braun A., Felix S., Fiedler A., Schulhof S., Dürr P. H., Auner R., Altmann Károly Bécs. — Maulwurf E. Bares. — Herzmann E. T., Pick Izidor, Fonyó J., Polnauer M., Szendrey K., Derseny J. Budapest. — Gönczy József, Berger L. Szeged. — Zinner J., Curiel Károly Trieszt. — Nagel E. Pozsony. — Kielhauser Pál Grác. — Schwarz D. Zágráb. — Bessler R. Kaiserslautern.

Deák szálloda. Linke Oszkár, Müller Vilmos Trieszt. — Pasch Lajos Bécs. — Jassinsky Mihály Kiev. — Vallencich Ferencz Pakracz. — Schmiedbauer Henrik és neje, Levy Róbert, Haasz Bernát dr. és neje, Gründl Károly és neje, Kohlweg Viktoria Bndapest. — Müller Samu dr. és neje Mohács.

Lloyd szálloda. Schönfried Ágota Grác. — Lukinics János Navaglia. — Weisz Zsigmond dr., Augusti Henrik, Schwarz József Budapest. — Dalla Volta Rikárd, Firisin József Trieszt. — Proksch Ferencz Stübing. — Lilles Róbert, Kálmán Móricz, Fiala Károly Bécs. — Lonkitsch Radomir Belgrad. — Tschonn Károly és neje Laibach. — Perescrestov Miklós Odessza.

De la Ville szálloda. Molkovits Tódor Szófia. — Prodán Hermann Póla. — Stampfer János Troppau. — Szentendrey József Halas. — Huber Oszkár Póla. — Horváth Gábor Pécs. — Hippschich Lajos Otcacsász. — Holy Jenőné Révfülu (Győrmegeye). — Dr. Zulawsky József Krakó. — Vadas Ferencz Budapest. — Deutsch Artur Budapest.

Hungária szálloda. Löherer Ferencz Bécs. — Kleinman Bernát Kassa. — Groszmann Károly Budapest. — Gross György Berlin. — Marić Terézia Ujvidék.

Quarnero szálloda. Križay Ferencz Adelsberg. — Gatolon Pepo Ogulin. — Bachl Gusztáv, Szabó Miczi Budapest. — Lovrić György Velahicka. — Veit Henrik, Cassa N. Trieszt. — Lipschütz Simon Német-Keresztur.

Kikötőnk forgalma.

Érkezett:

November 22-én.

Jandiola, spanyol lobogó alatt, tonnatartalma 1428, kapitány Ugarte, jött S. Pedióból.
Brescia, angol lobogó alatt, tonnatartalma 2058, kapitány Williams, jött Liverpoolból.

Indult:

November 22-én.

Ettore, osztrák lobogó alatt, tonnatartalma 1194, kapitány Mareglia, indult Batumba.
Ebro, angol lobogó alatt, tonnatartalma 1618, kapitány Bray, indult Hullba.

Adria

magyar királyi tengerhajózási részvegy-társaság tengeri forgalma.

Indult:

Kassa november 22-én Genuából Nápolyba. Mátyás király november 28-án Bariból Cataniába. Rákóczy nov. 22-én Bariból Cataniába. Szápary november 22-én Maltaból Tunisba. Szent István november 22-én Messinából Cetebe. Szent László november 22-én Cataniából Bariba. Zrinyi nov. 23-án Valenciából Marseileba.

Tőzsdei árfolyamok.**Értéktőzsdék.**(Zárlatok.)
1904.n o v e m b e r
22 23

Budapest. Aranyjár.		
4%	K.	118.75
Koronajár. 4%	"	98.15
" 3 1/2	"	89.—
Magyar földteherment.		
4%	"	98.—
Horv. Szlapon	"	98.50
Tisza-szab.	"	162.—
Osztrák papírajár.	"	99.50
" ezüst	"	100.—
" arany	"	120.—
" korona	"	100.—
Osztrák-magyar bank	"	1630.—
Magyar hitelbank	"	798.— 797.—
Osztrák hitelbank	"	674.65 674.65
Osztrák-magyar vasut	"	647.25
100 márka	"	117.10
London vista	"	239.42 1/2
Páris	"	95.25
20 frankos arany	"	19.06
100 lira (olasz)	"	95.20
20 márka	"	23.50
Bécs. Magyar hitelr. K. 798.— 797.—		
Osztrák hitelr.	"	674.75 674.75
Rimamurányi	"	517.50
Union-bank	"	556.—
Magyar államvasut	"	649.— 646.75
Leszám. bank	"	458.—
Jelzálogbank	"	531.—
Adria	"	469.—
Länderbank	"	453.—
Lloyd	"	720.—
Török sorsjegy	"	133.35
Berlin. Osztrák hitelr.	"	211.— 211.60

Budapesti árutőzsde.

Buza április	"	10.10 10.12
" október	"	8.77 8.76
Rozs	"	— —
" április	"	7.93 7.92
Zab	"	— —
" április	"	7.12 7.12
Kukoricza október	"	— —
" május	"	7.50 7.52
Zsir	"	64.50 64.50
Szalonna	"	53.50 53.—

Newyorki gabonatőzsde.

(Sürgönyjegyzés).

Buza loco	Cent.	119.— —.—
december	"	116 1/2 —.—
május	"	111 1/2 —.—
Tengeri	Cent.	57 1/2 —.—
december	"	51 5/8 —.—
május	"	— —
Forwardij Liverpoolba pence		1. —.—

Gyarmatárak.**Kávé.**

Havre Santos good average:

December	Frank	44.75 —.—
Márczius	"	45.25 —.—
Május	"	45.75 —.—

Hamburg Santos good average:

December	Márka	36.50 36.50
Márczius	"	37.25 37.—
Május	"	37.75 37.50

Newyork:

Fair Rio loco	Cent.	8 1/16 —.—
November	"	6.60 —.—
Február	"	6.85 —.—

Cukor.

Prága frco Aussig kész . K.		32.50 32.90
" " " uj	"	24.60 24.80
frco Prága raff.	"	— —

Főszerkesztő:

Szemerjai Kovács Zoltán.

Felelős szerkesztő:

Murai Jenő.

Kiadótulajdonos:

„Unio“ könyvnyomdai műintézet.

Nyomdász-inas

tisztességes szülők gyermeke, ki legalább két nyelven beszél, azonnali fizetéssel felvétetik az „Unio“ nyomdában Adria-palota.

Rituális, izléses és olcsó

magyar koszt kapható

Via del Móló 3. szám I. emelet Unschuld főkantornál. Ugyanott szépen butorozott szobák is kaphatók.

NEUMANN M.

CS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓ

FÉRFI- ÉS FIURUHA-ÁRUHÁZ**CORSO 8. SZ. FIUME CORSO 8. SZ.**

••••• MAGYARORSZÁGI KÖZPONT: •••••
BUDAPEST, MUZEUM-KÖRÜT 1.

••••• ALAPITTATOTT •••••
1845-BEN: HELYBEN
37 ÉV ÓTA ÁLL FENN.

••••• AUSZTRIAI KÖZPONT: •••••
BÉCS, KÄRNTNERSTRASSE 19.

DIJJAL KITÜNTETVE A PÁRISI, BRÜSSELI, STETTINI ÉS ZÁGRÁBI KIÁLLÍTÁSOKON.

Ajánlja a n. é. közönségnek az új idényre éppen most érkezett kész férfi- és fiúruhákat dús választékban, legújabb divatu és már ösmert szolid kivitelű utazó, utcai és szalon-öltönyöket legolcsóbb és szabott árban.

A mérték szerinti ruhák szöveteinek kiválasztása végett, a legdivatosabb bel- és külföldi szövetekből gazdag minta-gyűjtemény áll a n. é. közönség rendelkezésére, a mérték szerinti megrendelések gyorsan, pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

A nem tetsző ruhákat, ha még hordva nem voltak,
kicserelem, vagy pedig a pénzt visszaadom.

Reform a fűtés terén!**Brikett (Koczkaszén.)**

100 drb finom angol szénből sajtolt brikett, házhoz szállítva kor. 1.50.

Kő- és pormentes. A darabszám első pillantásra konstatálható, tehát a vevő megrövidítése a mennyiségnél kizárva.

Megrendeléseket elfogad: Rubel M., Corsia Deák; Miletić R., Mercato Coperto és Kralj A., Sušak.

Telefon szám 443.

Első Fiumei Brikett-gyár

Könyvnyomdai
műintézetTipografia
artistica**„UNIO“**

„Adria“ palota, FIUME palazzo „Adria“.

TELEFON 224.

— SZÁLLIT —

minden a nyomdászatba vágó munkát
gyorsan, szakismerettel és a legolcsóbban.

— ESEGUISE —

prontamente con conoscenza del ramo ed
al più buon mercato ogni lavoro tipo-
litografico.

Chincaglierie „IRIS“

Piazza Elisabetta 2. sz.

Moretti-, japán-
és kagyló áruk.

Nagy választék bőr ezüst és
dizsmű árukban.

Olcsó szabott árak.

Sok pénz!

500 koronáig kereshetnek minden rangu egyé-
nek havonként, risikó nélkül mellékkereset gyá-
nánt. Bővebbet A. B. 28. alatt Annoncen Bureau
des «Merkur» Stuttgart, Schwabstr.

Flumei első magyar rizshántoló- és rizs-
keményítőgyár részv.-ársaság

FIUME.

VÉDJEJY.

Különlegesség

fénykeményítő
tábláscákban.

A vegyi tisztaságért a gyár kezkeskedik.

BERLITZ SCHOOL

A vallás- és közoktatásügyi miniszterium által en-
gedélyezve.

Csak itt tanítanak a híres Berlitz-féle módszer szerint.

Minden tanító csak anyanyelvét tanítja. — Minden tanuló kb. 60 lecke
után képes az illető nyelvben magát megértetni és abban írni és olvasni.

A gyors eredményt tekintve a legolcsóbb nyelvtanítás az
angol, francia, olasz, német, magyar és horvát nyelvekben.

Tanulók kik e nyelvekben tökéletesíteni akarják magukat, irodalmi, nyelv-
szeti és stílus-tanításban részesülnek.

A legszebb és leghasznosabb ajándékok.

Nagy raktár: Alpacca és Chinaezüstökben és Lámpákban.

Karlsbádi és francia
porcellán
és üveg készletekben.

Mindenemű üvegtáblák,
tákrók és képeretek
legolcsóbb árak mellett.

Jacques Weiss veje: WEISZ SALAMON-nál.
FIUME. Az Adria-palotával szemben.

„Adria“ magyar kir. Tengerhajózási részvénytársaság. - Fiume.

FIUME-NEWYORK

közvetlen összeköttetés Ejszak - Amerikával.

A „Cunard Line“ angol hajózási társaság gőzöseivel. Vezérigazgatóság a magyar korona
országai részére: „Adria“ m. kir. Tengerhajózási r. t.

III. osztályú menetjegyek

Fiumétól Newyork-ig

Beleértve a hajón való étkezést és a kétnapos ellátást Fiumében

180 Korona

Legközelebbi gőzösök indulnak:

„Slavonia“ novemb. 24.én - „Pannonia“
deczemb. 8.án - „Carpathia“ deczemb. 22.én

A fiumei kivándorlási iroda (Via Alessandrina) készséggel és
díjtalanul szolgál mindazon fölvilágosítással, melyre a kivándorolni
szándékosoknak szükségük van.